

Sammanställning av miljökrav på Stockholm Exergis verksamhet

1 MILJÖKRAV PÅ ENERGIANLÄGGNINGAR

Miljöfarlig verksamhet är enligt 9 kap. 1 § miljöbalken användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra utsläpp till mark, luft eller vatten, förorening av mark, luft eller vatten, eller annan störning för människors hälsa eller miljön.

Miljöfarlig verksamhet delas in i A-, B-, C- eller s.k. U-anläggningar beroende på verksamhetens omfattning och miljöpåverkan. För att få driva vissa miljöfarliga verksamheter krävs tillstånd eller anmälan. Av miljöprövningsförordningen framgår vilka verksamheter som kräver tillstånd eller anmälan.

1.A-anläggningar tillståndsprövas av mark- och miljödomstolen. Exempel är flygplatser, avfallsdeponier och oljeraffinaderier.

2.B-anläggningar tillståndsprövas av miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen. Exempel är avloppsreningsverk, energianläggningar och täkter.

3.C-anläggningar anmäls till kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd. Exempel är bensinstationer och sjukhus.

Miljöfarlig verksamhet som inte är tillstånds- eller anmälningspliktig (s.k. U-verksamhet) behöver inte förprövas. För sådan verksamhet är kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd tillsynsmyndighet och kan vid behov kräva åtgärder eller utredningar av miljö- eller hälsoskyddsskäl.

2 KRAV PÅ AVFALLSFÖRBRÄNNINGSANLÄGGNINGAR

Förbränningsanläggning är en gemensam benämning för alla anläggningar där förbränning sker, allt ifrån ett stort kraftvärmeverk för förbränning av brännbart avfall till en enkel villapanna för småskalig uppvärmning.

För att uppföra och driva en anläggning för avfallsförbränning krävs tillstånd enligt miljöbalken.

Förteckning över avfallstyper som får utgöra bränsleråvara för avfallsbränsle (EWC-koder enligt avfallsförordningen 2020:614) styrs i respektive miljödom.

Avfallsförbränning i Sverige regleras genom förordningen (2013:253) om förbränning av avfall. Dessutom finns krav på vad ett tillståndsbeslut som gäller förbränning av avfall ska innehålla (i 22 kap. 25 a och 25 b § miljöbalken).

Dessa regler genomför kapitel IV och bilaga VI i EU:s industriutsläppsdirektiv, IED. Kraven har varit ungefär desamma sedan 2002 men skärptes ytterligare något i och med att IED genomfördes. Kraven avseende avfallsförbränning i IED ersatte Waste Incineration Directive 2000/76/EC.

Kraven gäller vid förbränning av de flesta sorters avfall, men vissa avfall är undantagna. De listas i 17 § förordning (2013:253) om förbränning av avfall. Bland annat undantas rent träavfall och vegetabiliskt jordbruksavfall och de berörs inte av de här reglerna. Då ordet avfall används nedan avses inte de avfallslag som är undantagna.

Utöver kraven i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall omfattas avfallsförbränningsanläggningar av EU:s BAT-slutsatser för avfallsförbränning (Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/2010). BAT-slutsatserna är bindande enligt industriutsläppsdirektivet (IED) och ska tillämpas vid tillstånd, tillsyn och uppföljning.

Samtliga anläggningar ska från och med 2020 kunna visa hur BAT-kraven uppfylls. Kraven ska vara fullt genomförda senast i december 2023.

BAT-slutsatserna innebär bland annat skärpta BAT-associerade utsläppsnivåer (BAT-AEL) samt utökade krav på mätning.

Kraven på förbränning av avfall är i korthet:

- Kunskap om vilka avfall som tas emot för förbränning
- Pannan måste vara specialbyggd för att förbränna avfall.
- Stränga utsläppskrav för en lång rad föroreningar. Detta innebär att högeffektiv reningsutrustning måste finnas.
- Kontinuerlig mätning av utsläppen av många av föroreningarna, det vill säga hela tiden. Dessutom måste mätinstrumenten kontrolleras minst en gång per år av en oberoende kontrollant.

3 STANDARDS

Vi efterlever Svensk lagstiftning vilket i sig innebär att vi efterlever ett stor antal standarder. LEED ställer specifika krav på att standard CEN EN 303 följs. Standarden gäller för mindre pannor upp till maximum 1 MW. Då våra pannor överskrider max effekten följs andra typer av standarder. Standard EN 12952 är en av de standarder som vi följer som motsvarar CEN EN 303 för större pannor.

4 TILLSYN

Tillsyn innebär kontroll av efterlevnaden av miljöbalken samt de föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken. Operativ tillsyn utövas av en tillsynsmyndighet mot någon som bedriver en verksamhet som omfattas av miljöbalken. Tillsynsmyndigheten över miljöfarliga tillståndspliktiga verksamheter (A- och B-verksamheter) är i grundfallet Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan dock överlåta tillsynsansvaret till kommunen om kommunen begär detta. Tillsynen innefattar

rådgivning och information, men också att tvingande krav kan ställas på verksamhetsutövare med stöd av miljöbalkens tillsynsregler.

I Stockholm är det sedan länge den lokala miljö- och hälsoskyddsnämnden som har ansvaret för denna tillsyn.

Några viktiga verktyg är:

- Stockholm Exergi måste inge en årlig miljörapport för varje anläggning
- Myndigheten följer upp verksamhetens egenkontroll bl a genom krav på löpande rapportering under året
- Myndigheten genomför varje år inspektioner som för de betydande anläggningarna hos Stockholm Exergi dessutom regelbundet sker med oberoende besiktningsman
- Vid brister kan myndigheten hemställa om åtgärder, utkräva miljöstraffavgifter eller vidta åtalsanmälan

4.1 Miljörapporteringen säkerställer transparens

Varje år ska alla tillståndspliktiga verksamheter lämna in en miljörapport enligt miljöbalken. Vad som ska redovisas i rapporten står i Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport NFS 2016:8. Från och med 2011 är det obligatoriskt att göra detta elektroniskt via Svenska miljörapporteringsportalen, SMP. Därifrån skickas meddelande till tillsynsmyndigheten som då kan gå in och granska rapporten på SMP:s webbplats.

När rapporten är komplett och uppfyller alla krav på vad som ska ingå kommer godkännas den av tillsynsmyndigheten, och ett svar genereras från SMP.

Fjärrvärmen i Stockholm produceras nästan uteslutande i tillståndspliktiga anläggningar, och dessa har samtliga inlämnat miljörapporter.

4.2 Egenkontroll

Den som driver en verksamhet eller som gör något som påverkar miljön ska själva kontrollera och visa att de följer miljöbalken. Det kallas för egenkontroll.

Egenkontrollen innefattar den organisation, de rutiner (till exempel för drift, skötsel och underhåll), åtgärder och liknande som skapar förutsättningar för lagefterlevnad, liksom för ett miljö- och hälsoskyddsarbete som är ägnat att bidra till en uthållig utveckling.

Den som bedriver en verksamhet som är anmälnings- eller tillståndspliktig ska följa bestämmelserna i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Till vägledning finns också allmänna råd och en handbok från Naturvårdsverket.

Stockholm Exergi verksamhet är certifierad enligt ISO14001 och vi har ett ledningssystem som säkerställer att egenkontrollen uppfyller miljöbalkens lagkrav.

Varje år görs externa revisioner. Dessutom utförs regelbundet tillsynskontroller av tillsynsmyndigheten varvid bl a egenkontrollen genomgås.

4.3 Miljösanktionsavgift

För överträdelse av vissa bestämmelser i Miljöbalken ska tillsynsmyndigheten ta ut en miljösanktionsavgift. När sådan avgift ska tas ut framgår av förordningen (2012:259) om miljösanktionsavgifter.

4.4 Åtalsanmälan

Om en tillsynsmyndighet misstänker att en verksamhet medför att bestämmelser i miljöbalken eller en föreskrift meddelad med stöd av balken överträds, är myndigheten skyldig att anmäla detta till polis- eller åklagarmyndigheten (26 kap, 2 § miljöbalken). Tillsynsmyndigheten ska bara konstatera om en bestämmelse överträts och inte göra någon bedömning i sakfrågan.

5 STOCKHOLM EXERGIS VERKSAMHET

Stockholm Exergi bedriver energiproduktion med avfall som bränsle i Högdalenverket samt i Bristaverket.

Bägge anläggningarna följer aktuella miljötillstånd och omfattas av kraven i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall samt EU:s BAT-slutsatser för avfallsförbränning